

ОЦІНЮВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Стратегічні завдання побудови конкурентоспроможної економіки вимагають формування адекватного трудового потенціалу. У зв'язку з цим в Україні набуває *актуальності* пошук шляхів призупинення негативних тенденцій у розвитку трудового потенціалу та визначення можливостей зростання його конкурентоспроможності. В економічній літературі проблема конкурентоспроможності трудового потенціалу залишається недостатньо дослідженою, потребують розробки методи оцінювання та регулювання конкурентоспроможності у сфері праці.

Категорію “конкурентоспроможність трудового потенціалу” пропонується трактувати як сукупність якісних та кількісних переваг працівників (в освіті, кваліфікації, рівнях компетенції, накопиченому професійному досвіді та навичках, схильності до інновацій, мобільності, мотивованості до ефективної зайнятості тощо), завдячуючи яким в умовах конкурентного середовища стануть можливими інноваційні зрушення в економіці країни (регіону, підприємства), забезпечення конкурентних позицій держави (регіону, підприємства) на внутрішньому та зовнішньому ринках. Оскільки трудовий потенціал може розглядатися на декількох рівнях (індивідуальному, мікро-, мезо-, макроекономічному рівнях), то правомірно на кожному з цих рівнів оцінювати, вимірювати, стимулювати, регулювати конкурентоспроможність трудового потенціалу.

Сутність розробленої автором *методики оцінки конкурентоспроможності трудового потенціалу* на регіональному рівні полягає в наступному:

1) На основі уявлень експертів про визначальні чинники, які впливають на рівень конкурентоспроможності трудового потенціалу регіонів тих чи інших узагальнених характеристик трудового потенціалу, формується перелік відповідних показників - $p_1, p_2, \dots, p_n$.

- 2) Для кожного показника визначається статистична характеристика, яка йому відповідає, стосуючись певного регіону r - $s(r,i)$, $i=1,2,..., n$; $r=1,2,...,R$.
- 3) Уводяться правила "нормалізації" показників – зведення їх до спільної бази, яка б дозволяла порівнювати статистичні характеристики, що відносяться до різних регіонів.
- 4) Згідно уведених правил виконується розрахунок базових значень визначених пунктом 2 статистичних характеристик, які, власне, є оцінкою конкурентоспроможності регіону r за показником i - $sb(r,i)$, $i=1,2,..., n$; $r=1,2,...,R$.
- 5) Уводиться правило "упорядкування" базових значень – від меншого значення до більшого чи навпаки залежно від того, що розуміти під поняттям "краще" стосовно характеристики конкурентоспроможності.
- 6) Здійснюється "упорядкування" базових значень статистичних характеристик, визначаючи положення регіонів у списку згідно характеристики конкурентоспроможності їх трудового потенціалу.

Апробація розробленої методики здійснена на прикладі усіх регіонів України, виходячи з даних Державного комітету статистики за 2002 р. За мірою освіченості, ефективності використання та залучення трудового потенціалу населення характеризуються конкурентними перевагами, передусім, м. Київ, Харківська, Дніпропетровська, Львівська, Донецька, Запорізька області. Найнижчий рівень конкурентоспроможності трудового потенціалу виявлено в таких областях як Житомирська, Волинська, Закарпатська, Хмельницька, Київська, Кіровоградська області. Отже, виявлені істотні відмінності як у рівнях конкурентоспроможності трудового потенціалу регіонів, так і в можливостях його реалізації. Завдання полягає в оптимізації умов для повноцінного розвитку, залучення та використання трудового потенціалу кожного окремого регіону, зростання його конкурентоспроможності на основі збільшення інвестицій у всебічний розвиток людини, вдосконалення стимулювання трудової діяльності, подолання диференціації в доходах, розвитку соціальної інфраструктури.